

Marian Rogozik, Marek Gabryjelski

Jubileusz XX-lecia Izby Adwokackiej w Opolu

Palestra 17/11(191), 79-86

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jubileusz XX-lecia Izby Adwokackiej w Opolu

1. Uroczystość uczczenia XX-lecia

W dniu 6 października 1973 r. odbyła się uroczystość uczczenia 20-lecia powstania Wojewódzkiej Izby Adwokackiej w Opolu. Część oficjalna miała miejsce w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Opolu, udostępnionej gościnnie przez Przewodniczącego MRN w Opolu Franciszka Florkiewicza.

W uroczystości udział wzięli: Wiceminister Sprawiedliwości Adam Zborowski, Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie adw. Zdzisław Czeszejko, z-ca Przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu Zygmunt Nowak (reprezentujący jednocześnie KW SD w Opolu), kierownik Wydziału Administracyjnego KW PZPR Józef Flak oraz pracownik tegoż Wydziału Kazimierz Mżyk, kierownik Wydziału Organizacyjno-Prawnego WK ZSL w Opolu Stefan Grenda, Prezes Sądu Wojewódzkiego w Opolu Jerzy Kosiński, Prokurator Wojewódzki w Opolu Tadeusz Drygalski, członkowie Naczelnej Rady Adwokackiej: Naczelny Redaktor „Palestry” adw. W. Pocij, dziekan Rady Adwokackiej w Krakowie adw. S. Warcholik, dziekan Rady Adwokackiej w Łodzi dr E. Sindlewski, dziekan Rady Adwokackiej w Lublinie adw. Jerzy Kielbowicz, wicedziekan Rady Adwokackiej w Katowicach adw. Bolesław Andrysiak, prezes Okręgowej Komisji Arbitrażowej w Opolu S. Malarski, zastępca naczelnego redaktora „Gazety Sądowej” T. Kucharski, prezes Towarzystwa Przyjaciół Opola Karol Musioł oraz licznie zebrani adwokaci miejscowej Izby.

Dziekan Rady Adwokackiej adw. Marek G a b r y j e l s k i serdecznie powitał przybyłych gości i kolegów.

Następnie zebrani uczcili minutą ciszy pamięć zmarłych kolegów.

Z kolei adw. Paweł K w o c z e k wygłosił referat pt.: Praca zawodowa i społeczno-narodowa adwokatów Polaków na Śląsku w okresie zaborów i okupacji hitlerowskiej. Referat ten spotkał się z żywym zainteresowaniem wszystkich zebranych, a w szczególności gości. Mówca wskrzesił duchowo tych wszystkich, którzy słowem, czynem, walką i ofiarą swego życia utrzymali polskość tych ziem. Jakkolwiek adw. Kwoczek mówił o czasach twardych, o czasach ucisku — nie był to lament, lecz opowieść o ludziach walczących. Jest coś przekonywającego w słowach: „byłem, widziałem, występowałem, broniłem itd.”. Trzeba aby w rubryce „Palestry” pn. „Sylwetki wybitnych adwokatów” znalazły się postacie ludzi takich, jak adw. Różański, adw. Beza i inni, o znaczeniu których tak przejmująco mówił adw. Kwoczek.

Niemalą część kroniki tej działalności to osobisty wkład adwokata Pawła Kwoczka, szcycącego się bardzo wysokimi odznaczeniami państwowymi, a m.in. Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Kolejny referat obrazujący dzieje adwokatury Izby opolskiej wygłosił dziekan Rady adw. Marek G a b r y j e l s k i*.

* Przemówienie to zamieszczamy oddzielnie, na końcu niniejszej relacji jubileuszowej (Red.).

Spośród przybyłych gości pierwszy zabrał głos Wiceminister Sprawiedliwości Adam Zborowski. Przekazał on z okazji Jubileuszu od Ministra Sprawiedliwości prof. dra Włodzimierza Berutowicza oraz w imieniu własnym najlepsze życzenia Adwokaturze Opolszczyzny, a w szczególności coraz lepszej współpracy między samorządem adwokackim a resortem, dalszego podnoszenia rangi zawodu adwokackiego, uznania roli tego zawodu w społeczeństwie, a także pracy społeczno-politycznej, usprawnienia w pracy zawodowej. Wiceminister Zborowski zapewnił zebranych, że dążeniem resortu jest, aby współpraca z samorządem adwokackim układała się na zasadzie konsultacji i porozumienia, a nie na drobiazgowym nadzorze. Resort oferuje i liczy na partnerstwo ze strony adwokatury w wymiarze sprawiedliwości. Łączy się to z wykorzystaniem wielkich jeszcze rezerw tkwiących w adwokaturze. Obecnie taką okazją jest akcja wyborcza do rad narodowych. Okres 20 lat w życiu jednego pokolenia i świadomego działania pozwala na retrospektywną ocenę osiągnięć. Dorobek adwokatury Opolszczyzny resort ocenia pozytywnie. Ponadto mówca stwierdził, że z udziałem adwokatury dokonywane będą zmiany w zakresie prawa sądowego, usprawnienia wymiaru sprawiedliwości, obniżenia jego społecznych kosztów. Z troską o należytą obsługę społeczeństwa powołany został Instytut Badania Prawa Sądowego.

Na zakończenie Wiceminister Zborowski złożył najlepsze życzenia — osobiście dziekanowi, całej Radzie oraz wszystkim adwokatom — wszelkiej pomyślności, pogłębienia wiedzy zawodowej i politycznej, zadowolenia z osiągnięć, długich lat życia w dobrym zdrowiu.

Prezes NRA Zdzisław Czeszejko w wystąpieniu swym ze wzruszeniem wspomniął o swojej pracy w zawodzie adwokackim w Opolu oraz w samorządzie adwokackim. Historia 20-lecia to również część jego życia. Tu bowiem stawiał pierwsze kroki w zawodzie, tu spotkał się z życzliwością starszych kolegów w Radzie. Mówiąc o trudnych początkowych latach, kiedy piętrzyło się szereg przeszkód wokół adwokatury, Prezes Czeszejko wskazał na jakże odmienną obecnie sytuację. Klimat zaufania i przekonanie o ważnej roli adwokatury w wymiarze sprawiedliwości oraz w życiu społecznym są z jednej strony wyrazem równorzędnego partnerstwa, o którym mówił Minister Zborowski, a z drugiej strony dowodem dojrzałości adwokatów, ich rzetelnej wiedzy prawniczej i wysokich wartości etycznych. Prezes Czeszejko z naciskiem podkreślił, że adwokaci powinni tkwić głęboko w społeczeństwie i znać mechanizm działania społecznego. Dziękując serdecznie za owocny trud adwokatury Izby opolskiej, poinformował zarazem, że uchwałą z dnia 27.IX.br. Prezydium NRA wyróżniło złotymi odznakami „Adwokatura PRL” adw. Adama Gutowicza, adw. Kazimierza Kaeppelego, adw. Stanisława Lipowskiego i adw. Irenę Stelmach.

Na zakończenie swego wystąpienia Prezes Czeszejko w ciepłych słowach życzył wszystkim adwokatom pomyślności i zadowolenia w życiu osobistym.

Po wręczeniu odznak, w imieniu wymienionych adwokatów z widocznym wzruszeniem podziękowała adw. Irena Stelmach.

W imieniu KW PZPR głos zabrał kierownik Wydziału Administracyjnego Józef Flak. Składając życzenia z okazji 20-lecia Izby, wskazał na duży wkład adwokatury Opolszczyzny w rozwój społeczny, polityczny

i gospodarczy regionu, a także na udział w procesie integracyjnym. Tow. J. Flak podkreślił duże poczucie odpowiedzialności opolskiego środowiska adwokackiego, wysoki poziom zawodowy i etyczny. Życząc dalszego podnoszenia kultury prawnej w społeczeństwie, wychowania na chlubnych kartach historii Opolszczyzny, a także osobistej satysfakcji z wykonywanego zawodu i pracy społeczno-politycznej — stwierdził, że istnieje pomyślna atmosfera do realizacji postawionych adwokaturze zadań.

W imieniu Prokuratury i jej kierownictwa gratulacje i życzenia przekazał Prokurator Wojewódzki w Opolu T. Drygałski.

Zastępca Przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu Zygmunt Nowak w imieniu Wojewódzkiego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego i Przewodniczącego WRN J. Masnego w serdecznych słowach podziękował za trud opolskiego środowiska adwokackiego w zakresie podnoszenia kultury prawnej, umacniania praworządności wspólnie z innymi pionierami wymiaru sprawiedliwości, za żywą działalność społeczną i polityczną. Życząc dalszych sukcesów w życiu zawodowym i osobistym Zygmunt Nowak poinformował zebranych o przyznaniu przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu odznaki „Zasłużony Opolszczyźnie” adw. adw.: Irenie Gumińskiej-Krzyżkowskiej z Raciborza, Tadeuszowi Kaczkowskiemu z Raciborza i Stanisławowi Nowakowskiemu z Koźła. Następnie Z. Nowak wręczył wyróżnionym adwokatom przyznane odznaczenia.

Dziekan Marek Gabryjelski serdecznie podziękował za gratulacje i życzenia złożone adwokaturze Opolszczyzny, Radzie Adwokackiej i jemu osobiście.

Wszyscy zebrani oddali potem hołd i złożyli wieniec pod pomnikiem Bojowników o Wolność Śląska Opolskiego.

W czasie wspólnego obiadu, wśród panującej miłej i podniosłej atmosfery, zarówno goście jak i gospodarze wygłosili toasty za pomyślność następnego 20-lecia.

✠

Adw. Marian Rogozik

2. Przemówienie dziekana Rady Adwokackiej w Opolu z okazji XX-lecia Izby opolskiej

Dwudziesta rocznica powstania Izby Adwokackiej w Opolu jest — tak jak każda rocznica — okazją do spojrzenia w przeszłość i skłania nas do sporządzenia bilansu właściwych ocen tak w skali zbiorowej jak i indywidualnej.

Pierwsze po wojnie lata działalności adwokatury Opolszczyzny — jeszcze w okresie, kiedy nie istniało województwo opolskie, a adwokaci opolscy należeli do Izby Adwokackiej w Katowicach — choć trudne, wystawiają jej chlubne świadectwo. Mimo że ogromną większość jej członków stanowili wówczas ludzie wychowani na doktrynie liberalizmu, włą-

czyli się oni czynnie w nurt przemian historycznych, w dzieło tworzenia polskiej państwowości na tych ziemiach, w budowę administracji i szkolnictwa.

Niezwykle odpowiedzialna politycznie była ich praca jako radców prawnych, zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej, w przemyśle, handlu i rolnictwie, w okresie realizacji ustaw o przejściu na własność państwa podstawowych gałęzi gospodarki.

Nie ma chyba przesady w stwierdzeniu, że adwokatura tamtych lat przyczyniła się w znacznym stopniu do przewyciężenia pierwszych i najgorszych trudności, jakie napotykała wtedy władza ludowa, trudności, które wywoływał brak wykwalifikowanych kadr. Do wszystkich tych dziedzin adwokaci wnieśli coś więcej niż same umiejętności zawodowe. Taka ich postawa była wyrazem chęci służenia wyzwolonej Ojczyźnie na jej prastarych ziemiach, stanowiąc piękny przykład patriotyzmu i bezinteresowności. Nie zmienia to oczywiście faktu, że wykonywanie zawodu w starych, nie dopasowanych do nowych założeń ustrojowych ramach organizacyjnych stworzyło stan impasu politycznego i dlatego reforma struktury zawodowej adwokatury była niezbędnym warunkiem do przekształcenia jej funkcji społecznej.

Izba opolska rozpoczęła swoją działalność jeszcze pod rządami ustawy z dnia 27 sierpnia 1950 r. (uchyliła ona ustawę z 4 maja 1938 r.), której głównym celem — ujmując rzecz najogólniej — było przedstawienie adwokatury z wolnego zawodu w dawnym rozumieniu na instytucję społeczno-zawodową, współdziałającą z sądami i innymi władzami w obronie porządku prawnego Polski Ludowej i powołaną do udzielania pomocy prawnej zgodnie z prawem i interesem mas pracujących. Dała też ona podstawę prawną do stworzenia zespołów adwokackich.

Nie ulega wątpliwości, że ideą inspirującą takie właśnie rozwiązanie była troska o nowe oblicze adwokatury. W tym ustawa ta na pewno spełniła pozytywną rolę. Zwłaszcza zespołowa forma wykonywania zawodu, która — jak wykazały dalsze lata — zdała całkowicie egzamin ze swej przydatności, została uznana za najważniejsze osiągnięcie adwokatury.

W chwili powstania Izby opolskiej działały już na Opolszczyźnie 3 zespoły, a mianowicie Zespół Adwokacki Nr 1 w Opolu (założony w czerwcu 1952 r.), Zespół Adwokacki Nr 2 w Opolu (założony w maju 1952 r.) oraz Zespół Adwokacki w Raciborzu (założony w styczniu 1953 r.), a po powstaniu Izby na przełomie ostatnich miesięcy 1953 r. i pierwszych 1954 r. powstały zespoły w pozostałych miastach powiatowych, tak że na pierwsze półrocze 1954 r. było już łącznie 13 zespołów oraz 3 filie. Przechodzenie z kancelarii indywidualnych do pracy w zespołach — choć nie było to rzeczą łatwą, bo poza trudnościami natury techniczno-organizacyjnej istniały wśród adwokatów także opory natury psychicznej przeciwko tej nowej formie pracy — odbywało się bez najmniejszych tarć i przy pełnym zachowaniu zasady dobrowolności. Ogół adwokatów Izby zdawał sobie dobrze sprawę z korzyści związanych z tą formą wykonywania zawodu, najmniejszych zaś wątpliwości pod tym względem nie mieli zwłaszcza ci, którzy rozpoczęli swój start zawodowy.

Adwokatura opolska w niedługim stosunkowo czasie dokonała swobodnego skoku z jednej formacji organizacyjnej w drugą i powszechnie

stało się wtedy przekonanie, że forma ta, chociaż musi być stale doskonalona, odpowiada kierunkom rozwojowym naszego społeczeństwa.

Mimo że ten pierwszy okres działalności Izby przypadający na lata 1953—1956 był okresem bardzo trudnym politycznie, adwokatura opolska wypełniała swe obowiązki godnie, w sposób nacechowany świadomością obowiązków wobec władzy państwowej, sądów i prokuratur, co oczywiście nie oznacza bynajmniej, że lata te nie obfitowały w przykłady pryncypialnej walki o praworządność z pozycji nawiązujących do najlepszych tradycji obrony.

Polityczne zmiany, jakie nastąpiły w kraju w wyniku Października w 1956 r., adwokaci Opolszczyzny — tak jak i cały naród — powitali gorącym aplauzem.

W dniu 22 października 1956 r. na nadzwyczajnym zebraniu Izby z udziałem sędziów z sądów opolskich adwokaci Opolszczyzny wyrazili pełną solidarność z uchwałami VIII Plenum Partii, które zapowiadały nieodwracalność procesów demokratyzacji kraju i realizację pełnej suwerenności. W tym samym roku na kilka miesięcy wcześniej, bo w dniu 6 maja 1956 r., dokonano też po raz pierwszy w dziejach Izby wyboru nowej Rady, nie pochodzącej, tak jak poprzednio, z nominacji Ministra Sprawiedliwości. Było to widomym znakiem stopniowego przywracania samorządu korporacyjnego.

Na fali tej odnowy uchwalona została przez Sejm w dniu 19 listopada 1956 r. ustawa o zmianie ustroju adwokatury, która wprowadziła zasadę, że poza dziedziną zwierzchniego nadzoru sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości wszystkie organy działające w ramach przepisów o ustroju adwokatury są organami adwokackimi i stwarzają podstawy do rozwoju adwokatury jako pełnoprawnego i nieodzownego współczynnika wymiaru sprawiedliwości.

Zmiany polityczne sprawiły, że wyraźnemu ożywieniu uległa praca społeczna adwokatury opolskiej. Jej formy przyobleczone są w ramy instytucjonalne obrony z urzędu w sprawach karnych, cywilnych i rentowych bądź też przejawiają się na tle działalności organizacji politycznych lub społecznych, a wyrażając się bardziej konkretnie — w bezpłatnym poradnictwie prawnym.

Ustawa z dnia 19 grudnia 1963 r. o ustroju adwokatury, obowiązująca do chwili obecnej, afirmowała jeszcze wyraźniej aniżeli poprzednie akty prawne wysoką użyteczność adwokata w socjalistycznym wymiarze sprawiedliwości, stwarzając mu jednocześnie warunki życia i pracy w kategoriach przyjętych dla wszystkich ludzi pracy w Polsce Ludowej. Do najważniejszych z jej postanowień należy rozciągnięcie na adwokatów i ich rodziny dobrodziejstwa ubezpieczenia społecznego i powszechnego zaopatrzenia emerytalnego. Spośród nowych rozwiązań ustawy na szczególną uwagę zasługiwały:

- 1) zakaz jednoczesnego wykonywania zawodu adwokata z zawodem radcy prawnego,
- 2) system uczestnictwa w podziale dochodów zespołu w równych częściach do wysokości ustalonej przez radę adwokacką dla danej izby z jednoczesnym podziałem pozostałej nadwyżki między członków zespołu.

To pierwsze rozwiązanie, polegające na oddzieleniu radcostw od pracy

w zespołach, było niewątpliwie dla adwokatury opolskiej momentem dość ciężkim, albowiem około 20% zarobków adwokatów zespolonych w zespołach pochodziło z radcostw, a poza tym zmuszało wielu kolegów do wyboru tego kierunku zawodowego, który by stworzył im podstawy egzystencji. Z czasem jednak następuje okres stabilizacji i obecnie osiągnane dochody w Izbie opolskiej uznać należy za zadowalające.

Niewątpliwie ta coraz wyraźniej odczuwalna stabilizacja życiowa i materialna ogromnej większości adwokatów naszej Izby wpłynęła dodatnio na poziom ich pracy, a więc i na jakość świadczonych usług. Poziom pracy zawodowej był zresztą przedmiotem szczególnej troski wszystkich organów samorządu — poczynając od kierowników zespołów a skończywszy na Radzie Adwokackiej — i ogólna poprawa w tym zakresie jest wyraźnie widoczna. Sprzyja temu nie tylko troska każdego z adwokatów o podnoszenie swoich zawodowych umiejętności, ale także prowadzone od lat szkolenie wewnątrzzespolowe oraz od kilku lat parodniowe sympozja dla całej Izby, które obok zasadniczego celu, jakim są korzyści szkoleniowe, dają również konieczny relaks i są okazją do zacieśnienia koleżeńskich stosunków. Także organizowane przez Radę wykłady wybitnych specjalistów prawa są tą formą szkolenia, która zyskała sobie aprobatę członków Izby.

Wydaje się, że możemy również poszczycić się dobrymi wynikami w szkoleniu aplikantów adwokackich. Wychowani i wykształceni u nas młodzi adwokaci, którzy odbyli aplikację, legitymują się dużym zasobem wiedzy zawodowej i są w pełni świadomi zadań stawianych adwokaturze przez społeczeństwo. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w chwili obecnej wykonuje zawód w Izbie 26 adwokatów, którzy tu właśnie odbyli aplikację i zdali egzamin i którzy stanowią około 40% składu osobowego Izby. Tego rodzaju osiągnięcia nie byłyby możliwe, gdyby nie doskonała i ofiarna kadra wykładowców (z adw. K. Polaczkiem, od 20 lat kierującym szkoleniem), których praca jest na wskroś społeczna, i dlatego w tym miejscu należy wyrazić im pełne uznanie i szacunek za ich trud i poświęcenie. Jest to tym bardziej godne odnotowania, że jesteśmy bodaj jedynym zawodem, który szkoli młode kadry ze środków finansowych starszych kolegów.

Obecnie mamy w Izbie 15 zespołów i 2 filie.

Na listę wpisanych jest 103 adwokatów, z czego wykonujących zawód w zespołach jest 77, a zawód radcy prawnego — 16, dziesięciu zaś kolegów jest już na emeryturze. W Izbie odbywa aplikację 10 aplikantów.

Żywe i serdeczne kontakty utrzymuje Izba — poczynając od 1970 r. — z Kolegium Adwokatów w Poczdamie. Wielokrotne wymiany wizyt adwokatów i aplikantów, które w ostatnim okresie nabierają także form wymiany szkoleniowej, należy oceniać nie tylko w aspekcie kontaktów zawodowych, ale przede wszystkim w aspekcie przyjaźni i zbliżenia dwóch naszych narodów. Podpisane uroczystie w dniu 10 lutego br. porozumienie o współpracy pomiędzy Kolegium Adwokatów w Poczdamie a Radą Adwokacką w Opolu określa szczegółowo formy tej współpracy.

O szczególnej randze kontaktów adwokatury poczdamskiej i opolskiej świadczyć może uczestnictwo reprezentacji Izby opolskiej na uroczystościach 20-lecia działalności Kolegium Adwokackiego w Poczdamie, które nasi niemieccy koledzy obchodzili w czerwcu br., a także przyznanie ho-

norowych odznak organów prawniczych NRD przez Ministra Sprawiedliwości NRD adwokatom Kazimierzowi Kaeppelemu i Leonardowi Olejnikowi — jako pierwszym osobom nie będącym obywatelami NRD — za szczególne zasługi na drodze zbliżenia naszych korporacji. Konkretnym przykładem realizacji postanowień wspomnianego wyżej porozumienia o współpracy naszych Izb było odbyte w dniu 4 października br. sympozjum opolsko-poczdamskie na temat prawa rodzinnego z udziałem 25 adwokatów niemieckich.

Wydaje się, że na uroczystości jubileuszowej nie sposób nie wspomnieć o tych reprezentantach opolskiej palestry, którzy położyli największe zasługi na jej rzecz. Myślę tu o pierwszym dziekanie Rady adw. Ireneu Stelmachowej oraz o dziekanach adw. Adamie Gutowiczu i adw. Zdzisławie Czeszejce, dziś Prezisie NRA, co stanowi szczególnie powód naszej dumy, o adwokacie Kazimierzowi Kaeppelem oraz o wieloletnich członkach samorządu adwokackiego: adw. Stanisławie Lipowskim, od 20 lat pracującym w samorządzie, oraz o adw. Pawle Kwoczku, Piotrze Gładosie i Karolu Polaczku.

Słusznie możemy się szczycić, że wielu spośród naszych kolegów za zasługi na różnych niwach odznaczonych zostało odznaczeniami państwowymi. Za całokształt swej działalności na Śląsku Opolskim adw. Paweł Kwoczek jako jeden z nielicznych adwokatów w kraju otrzymał w 1972 r. z okazji 50-lecia Związku Polaków w Niemczech Krzyż Komandorski Odrodzenia Polski, wcześniej zaś, bo w 1966 r., Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski; ponadto adwokatom: Ludwikowi Affie, Gerardowi Spisli, Konradowi Starcowi, Karolowi Polaczкови, Tadeuszowi Pasikowskiemu, Stanisławowi Noakowskiemu i Stanisławowi Łozińskiemu nadano Krzyże Kawalerskie Orderu Odrodzenia Polski.

Mówiąc o pracy społecznej reprezentantów opolskiej palestry, nie wolno bagatelizować faktu, że adwokatura jest jedynym zawodem w PRL, który świadczy nieodpłatnie swą pracę zawodową w formie tzw. obron z urzędu. Adwokaci Opolszczyzny są poza tym czynnymi działaczami w Zrzeszeniu Prawników Polskich, we Froncie Jedności Narodu, w Lidze Kobiet, w radach narodowych i w wielu innych organizacjach społeczno-politycznych. Nawiązanie przez adwokatów kontaktów na co dzień z wieloma organizacjami społecznymi oczekującymi pomocy od adwokatury, takimi jak chociażby TPD, Liga Kobiet, czy ZBOWiD, jest codzienną formą społecznej pomocy ze strony adwokatury.

Okres XX-lecia pracy Izby, zbiegający się z 20-leciem pracy zespołów na Opolszczyźnie, jest okresem nie tylko głębokich zmian organizacyjnych, ale także — a może przede wszystkim — zmian świadomości politycznej. Systematyczny wzrost szeregów członków partii w naszym środowisku oraz członków innych stronnictw politycznych jest widowym dowodem tych zmian.

Wydaje się, że o dojrzałości samorządu adwokackiego Izby w okresie jej działalności świadczyć może fakt nieingerencji — poza sprawami personalnymi — Ministra Sprawiedliwości w wewnętrzne sprawy Izby.

W dziedzinie kształtowania właściwych postaw etycznych z każdym rokiem obserwuje się znaczny postęp. Z dumą możemy odnotować, że procent przewinień dyscyplinarnych jest w naszej Izbie jednym z najniższych w kraju.

Pozytywnie układała się w minionym okresie współpraca adwokatury opolskiej z sądami i prokuraturą. Jest naszym gorącym pragnieniem — i w codziennej swojej pracy będziemy dążyć do tego — aby współpracę tę podnieść na jeszcze wyższy poziom.

Atmosfera pogrudniowej politycznej odnowy stworzyła adwokaturze warunki pełnego rozwoju. Uproszczenie nadmiernie rozbudowanych przepisów krępujących inicjatywę, zniesienie pewnych niepotrzebnych form biurokratyzmu dzięki wprowadzeniu nowych regulaminów, a także przewidywana nowa ustawa o adwokaturze są tego widomym przykładem.

Adwokatura opolska jest środowiskiem skonsolidowanym, politycznie dojrzałym, zdolnym do realizacji tych zadań, jakie całemu społeczeństwu postawił ambitny program socjalistycznych przeobrażeń uchwalony przez VI Zjazd naszej Partii.

Adw. Marek Gabryjelski

WŁADYSŁAW SOBIESZCZAŃSKI

XXV lat adwokatury bydgoskiej

Część I. Informacje ogólne

Wyzwolenie terenów, które weszły w skład obecnego województwa bydgoskiego, nastąpiło częściowo w końcu stycznia 1945 r. w wyniku zwycięskiej zimowej ofensywy wojsk radzieckich i polskich. Jednakże północne powiaty województwa pozostały nadal w strefie walki aż do marca 1945 r.

W tym czasie palestra pomorska włączyła się od razu do prac nad odbudową porządku prawnego na wyzwolonych terenach. Dziekan Izby Adwokackiej (wybrany na to stanowisko w 1938 r.) adw. Stefan Michałek oraz wicedziekan adw. Marian Niklewski przystąpili do pełnienia swoich funkcji, udzielając powracającym adwokatom pomocy i kierując ich do pracy w terenie.

W dniu 6 listopada 1945 r. Minister Sprawiedliwości powołał do życia nową Okręgową Radę Adwokacką w Toruniu.

Adwokatura terenu b. województwa toruńskiego, który wszedł w skład województwa pomorskiego (bydgoskiego), poniosła w okresie wojny ogromne straty. Z 214 adwokatów, którzy pracowali na terenie obecnego obszaru Izby w latach 1939—1945 r., utraciło życie z rąk okupanta 40 kolegów, bezpośrednio zamordowanych lub zamęczonych w obozach.

Więcej niż 40 adwokatów zostało aresztowanych i przeszło udrękę pobytu w więzieniach i obozach. Unieśli wprawdzie stamtąd życie, ale